

ST. OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R . 2 0

1 9 6 7

REDAKSJONELT:

DE NYE KONTAKTER

SIDE 312:

MED TV I KLOSTERET

TOKIO. Den katolske kirke i Japan er i langsom vekst. Det katolske nyhetsbyrå i Tokio, «Tosei News», fastslår tallet på japanske katolikker til 344 785, omfattende to erkebiskoper, 13 biskoper, 664 japansk-fødte prester og 279 utenlandske misjonærer.

CLEVELAND, USA. Den katolske sognepresten James Groppi, som er kommet i skarp konflikt med amerikansk politi og myndigheter på grunn av sin pågående innsats for de farvedes rettigheter, har fått offentlig støtte av sin erkebiskop, kardinal John Krol, Philadelphia. «Vi følger ikke den samme taktikk som pastor Groppi», sa kardinalen, «men går ubetinget inn for den sorte befolkningens fulle likestilling. Det kan vi bare understøtte. Ganske visst må vi ta avstand fra Groppi dersom han preker vold, fordi vold avler vold. Men kirken kan ikke rolig stille seg på det standpunkt at borgerretenes gjennomføring bare er en sak for leg-folket».

ROMA. Til legmannskongressen har ca. 30 polakker meldt sin ankomst. På bakgrunn av at kardinalene Wyszinski og Wojtyla ble nektet visum og således forhindret i å delta i biskopssynoden, har antallet vakt oppmerksomhet. Enkelte av deltagerne er kjent for å stå de venstre-intellektuelle katolske grupper i Polen nær, hevder det vest-tyske nyhetsbyrået KNA.

CARACAS, VENEZUELA. På en verdenskongress for det jødiske legmannsforbundet B'nai B'rith i Caracas, Venezuela, har delegerte fra 45 land fastslått at forholdet mellom jøder og katolikker har bedret seg betraktelig i verden, som følge av Det II. Vatikankonsils er-

klæringer om Israels folk og de kristnes holdning til dem.

VATIKANET. Radio Vaticana får nytt hus. Den gamle bygning er revet, og et nytt moderne radiobygg skal reises på samme sted (mellom Kongregasjonen for tros-læren og Petersplassens kolonnader), og skal foruten radioens tekniske avdeling og redaksjon også huse kommisjonen for massemediene og Peterskirkens restaurerings-verksteder.

ATHEN/STOCKHOLM. Rapporter fra ungarske flyktninger i forskjellige land tyder på at forholdet mellom kirke og stat i Ungarn forverres igjen. Kommunistpartiet øker presset mot den ungdom som søker høyere utdanning, og elevene ved de få høyere katolske skoler som ennå er åpne møter vanskeligheter ved yrkesvalget. Den ungarske regjering har styrket sin stilling siden opprøret og oppnådd økonomiske og sosiale resultater som gjør den tryggere. Dette gir seg blant annet utslag i en skarpere kurs overfor kirken. Et stort antall prester er fremdeles fengslet eller tvunget bort fra sin gjerning, og får nå en hardere behandling. Lærere blir med alle midler hindret i å overvære kirkens gudstjenester om søndagene, og på lærerkongresser får de klar beskjed fra myndighetene om at læreryrket i en sosialistisk stat er uforenlig med medlemskapet i en kirke. Deres elever anmodes om å melde læreres kirkebesøk til partiet. I Ungarn, som i Tsjekkoslovakia, av folkes lands- og småby-kirkene ofte, mens storbykirkene sprenges, under messe etter messe hele søndagen, fordi mange katolikker søker å gå mest mulig ubemerket til gudstjenesten.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke,</i> Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke,</i> Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell,</i> Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell,</i> Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
<i>Lunden kloster,</i> Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlm. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Paul kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelenstgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannstgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romerikstgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonstgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordstgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital,</i> Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteim kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem,</i> Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke,</i> Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 1447 (II. VII—31. VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

DE NYE KONTAKTER

Når dette leses sitter femogtyve norske katolikker midt opp i et anstrengende, men spennende program i Rom på den store legmannskongressen. Det er første gang etter Konsilet at en såpass stor gruppe fra våre menigheter (Vestlandet og Nord-Norge har for eksempel sendt med iktige talsmenn) på denne måten får anledning til å møte og arbeide sammen med katolske legfolk fra hele verden. Selvfølgelig vil de norske delegerte møte vanskeligheter, oppleve brytninger og misforståelser — og kjedelige taler. Som på enhver annen kongress. Men først og fremst får de i disse dager anledning til å knytte personlige kontakter som blir viktige for oss alle i tiden fremover — de delegerte vil forhåpentlig komme hjem med impulser som vil føre oss nærmere dagens liv og tanker i Kirken på verdensplanet. De vil kanskje se en sammenheng og et fellesskap som gir brytninger i oppfatninger en dypere mening og som — sammen med andre ting — endelig betyr slutten på en periode med atskillig usikkerhet og misnøye og gir signaler for årene fremover. For legfolket blir denne kongressen muligens et tegn og en marsjordre, i ny forståelse av det biskopene gjennomførte på det annet Vatikankonsil. En forståelse sett med verdenskirkens øyne. Nesten umerkelig, skuffende umerkelig kanskje til og med, vil opplevelsen av dette fellesskap og de nye kontakter langsamt avleire seg også hos oss når utsendingene i de kommende år får anledning til å formidle noen av sine inntrykk.

Delegasjonen ledes av en kvinne, Brita Paus, formann i Legmannsrådet. Den teller ellers medlemmer fra Bergen, Oslo, Porsgrunn, Asker, Bodø, Arendal og Hammerfest. Tre er ordenssøstre, priorinnen på St. Katarinahjemmet i Oslo, søster Helene Margrethe, søster Felicia fra St. Sunniva skole og søster Sigrid fra hospitalet i Arendal. To prester er også med i gruppen, pater Raulin som har fast plass i Legmannsrådet og pastor Edvard Vogt fra Bergen, den siste følger med som ekspert på sosiologiske spørsmål. Men ellers domineres selvfølgelig gruppen av legfolket. Ti av medlemmene er kvinner.

En ikke uvesentlig detalj til, en luthersk observatør følger med, forlagsjef Øivind Berggrav.

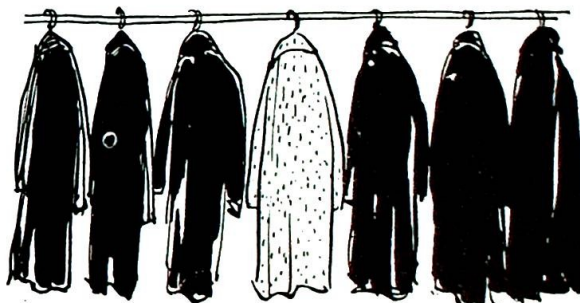
I den andre serien av arbeidsgrupper på kongressen er temaet *Legfolket i Kirkens fornyelse*. Målet er her blant annet å forsøke å definere den rolle dagens legfolk skal spille i den etter-konsiliære utvikling i Kirken. De spørsmål som reises viser atskillig lenger frem enn arrige protester og stridigheter mellom legfolk og mellom legfolk og Geistlige — man går direkte på de egentlige spørsmål: Hvilke nye krav stilles i dagens situasjon og i det moderne menneskes virkelighet? Hvordan skal den kristne tro presenteres for våre omgivelser? Hvilke retningslinjer skal gjelde for den kristne oppdragelse i 70- og 80-årene, i og utenfor skolen? Hva er meningen og grunntrekkene med den indre kirkelige dialog vi nå opplever? Hva blir legfolkets oppgave i fornyelsen av det kristne fellesskap, fornyelsen av sognearbeidet osv.? Hvordan skal legmannsorganisasjonene, også de gamle og ærverdige, få oppleve sitt aggiornamento? Hva er legfolkets andel i Kirkens misjonsvirksomhet? Hvordan møter katolske menn og kvinner det økumeniske arbeidet og den økumeniske dialog?

Dette er altså bare en halvdel av det praktiske arbeidsprogrammet man står oppe i, men ikke den minst viktige skulle man tro. Det er kanskje nettopp i denne serien av spørsmål at de delegerte vil finne svar og formuleringer som kan bety noe siden også i vårt hjemlige katolske miljø.

Det er verd å notere seg med håp og optimisme at disse saker droftes (på fire verdensspråk) på et tidspunkt da man har grunn til å tro at vi også har kommet til et vendepunkt på andre områder. Bispesynoden (hvor det også er med en representant for de nordiske overhyrder) er i full gang med sitt miniatyr-konsil, og de ventede reformer av den romerske kurie er bestemt og trer i kraft ved årsskiftet. En del usikkerhet, til og med tvil, ryddes visst av veien med disse to begivenheter. Kirken gjennomfører i praksis Konsilets store tanker.

Det blir så den norske delegasjons oppgave å komme tilbake med noe av denne begrunnede optimisme. De skal bringe med seg til våre spredte og små menigheter en påminnelse om det veldige fellesskap som forener alle verdenskirkens medlemmer — enten de nå mener at de er konservative eller progressive.

A. R.

Tegneren har ironisert over en «legmannskongress» i gamle dager — sett fra garderoben. I dag er de lyse frakkene i solid flertall!

EN NY ÅND

Presidenten for Det Lutherske Verdensforbund, den norskskattede amerikanske kirkeleder dr. Fr. Schiotz har nylig vært i Oslo og talt for Oslo Presteforening og Ekumenisk krets. I et referat til «Morgenbladet» (14. oktober) skriver universitetsstipendiat Peter Wilhelm Bøckman blant annet:

«Dr. Schiotz kom også inn på det fullstendig nye klima som er oppstått fra den romersk-katolske kirkes side overfor de protestantiske kirker, og ga en rekke personlig erfarte eksempler på dette. Det er kommet nye signaler også i Romerkirken — ikke minst i dens forkynnelse, som ofte er mer evangelisk enn hos mange lutheranere. Dette nye som er skjedd, må vi se som Guds Ands gjerning. Det betyr, at å fortsette i dag med å tale om romerkirken som skjøgen og om paven som Anti-Krist, kommer nær til blasfemi, sa president, dr. Schiotz».

MUGGERIDGE GÅR

BRITISK FORFATTER OG TV-MANN GJØR EN NY ERFARING

Munkenes tidebønner blir ikke registrert i bruttonasjonalproduktet, de letter ikke finansministerens byrder. De tjener ikke frihetens sak på noen forklarlig måte, som napalm. De kan ikke sendes ut som styrte raketter, de kan ikke som sputniker utforske det fysiske univers. Hvordan kan i det hele tatt munkene i lukkede, kontemplative klostre som er avskåret fra å se filmer på Panoramalerret, som gir avkall på dagspressen og ukepressens skatter og menneskenes sensuelle gleder — hvordan kan de vite noe av betydning om fødselspillen, LSD, Rolling Stones og andre av dagens brennende spørsmål?

Så sarkastisk — og med en sarkasme som han like mye lar treffe seg selv og sin tid — møtte Englands skarpe og morsomme Malcolm Muggeridge nylig et halvt hundre cisterciensermunker under et tre ukers opphold (for BBC) i et kloster i Skottland. . .

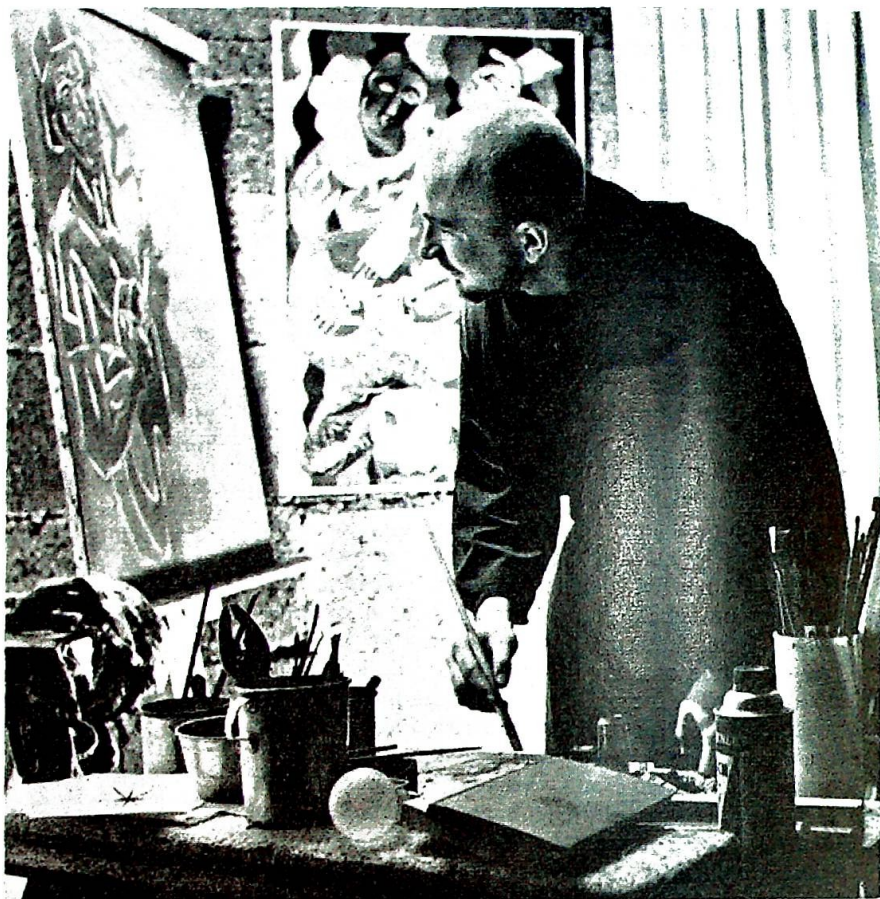
Men han avslutter sin beretning om de tre ukene hvor han verdensvant, kjent, godt betalt og med sikkert ganske andre vaner blir vekket klokken fire om natten og går til det lille kapell hvor munkene ber sin tidebønn og feirer sin messe med noen ord som muligens er alvorligere ment:

«Det falt ikke noe himmelsk lys over meg under de tre ukene, det hendte ikke et mirakel som på veien til Damaskus. Likevel vet jeg at livet ikke vil bli helt det samme som før etter møtet med cistercienserne i Nunraw.»

Det kan være interessant for mange som har notert seg Muggeridge's navn (tidligere redaktør av bladet Punch) å høre litt om hans TV-oppdrag blant de tause munkene. (Observer 20. august i år, engelsk TV: «A Hard Bed to Lie On»).

Ingenting går mer på tvers av dagens ånd enn klostervesenet, skriver Muggeridge. Roen, den grunnleggende enkelhet i munkenes livsførsel, den orden jeg så i deres liv — alt dette fascinerte meg på forhånd. Det var ting som virket lokkende i en verden som i stadig større grad gir seg over til bråk, vold og et rastløst jag etter det man kaller lykke.

Han fikk en anledning til å undersøke alt dette nærmere da BBC spurte

om han kunne tenke seg å være med i et program om et kontemplativt kloster i fjernsyn. Oppdraget omfattet blant annet et tre ukers opphold i klosteret i Nunraw i Skottland.

Hva skjer så da Muggeridge kommer innenfor murene?

Han sier selv at hans første kontakt med munkene var noe avskrekende:

Jeg reiste opp til Nunraw noen måneder før filmopptakene begynte for å forklare projektet, først for abbeden, senere for hele kommuniteten. De var samlet i en stor hall som jeg etterpå forsto de benytter til sine kapitemøter, deres ansikter virket meget fjerne, nesten avvisende da jeg så meg rundt. At de brukte samme drakt og hadde kort hår forsterket følelsen av mørkt alvor.

Jeg kunne ikke la være å sammenligne mine tilhørere med de grupper av fengselsfanger jeg av og til har talt til. Forskjellen lå i deres ansikter, fangenes hadde ofte virket brutale eller sinte, det eller helt tilbaketrukket i tverr tomhet. Munkenes ansikter var stille og klare, sier han.

Muggeridge forklarer for munkene at han alltid har vært interessert i klosterlivet, og at han håper det kan være mulig å vise på fjernsyn hvor-

I KLOSTER

HOS CISTERCIENSER-MUNKENE

dan livet i en lukket orden virkelig er.

Han sier også at han gjerne vil høre en forklaring fra deres egen munn om hva som har fått dem til å gi fra seg ting som ekteskap, penger og alt det som vårt materialistiske samfunn betrakter som viktige for et godt liv.

Han sier også dette til forsamlingen: Den alminneligste anklage mot munkene i verden utenfor er at de har flyktet fra realitetene. De blir av og til betraktet som egoister og kujoner som strever etter en personlig klarhet ved å avskjære seg fra sine medmenneskers konflikter og vanskeligheter: Helt opptatt av sin egen frelse, lar de verden seile sin egen sjø. Møte sin skjebne.

De lytter i taushet til Muggeridge og hans bemerkninger. De fleste av dem har aldri sett TV og har aldri lest en moderne dagsavis (Muggeridge svarer at han tror de skal prise seg lykkelige for akkurat det, han kan være skarp i sin kritikk av moderne presse.) Det eneste kjennskap de har til Muggeridge selv kan komme fra en linje eller to i en katolsk publikasjon, ikke alltid vennligstemte til et slikt uroelement i det britiske dagligliv.

Likevel er spørsmålene munkene nå stiller ham skarpe og rett på sak:

Kan de være sikre på at hans presentasjon av dem vil være sannferdig og ikke haltende?

Er det egentlig noen mening i at menn som har kall til å leve i en lukket orden paraderer foran millioner av seere?

Hvilken sikkerhet har de for at deres forskjellige oppfatninger av klostervesenets rolle i det tyvende århundre kommer til uttrykk i programmet?

Muggeridge gjør sitt beste for å besvare disse spørsmål, og han oppnår tillatelse til å rykke inn i stillheten med kameraer og mikrofoner. Han registrerer med interesse at både abbedens og alle munkenes godkjennelse måtte foreligge før alt er klart. Helt motsatt den alminnelige oppfatning er cisterciensernes samfunn meget demokratisk organisert, abbeden velges og viktige bestemmelser blir tatt ved avstemning blant alle munkene.

Straks de var blitt enige om å samarbeide med Muggeridge og TV-folkene om programmet, ble munkene meget hjelpsomme, med et overraskende realistisk syn på film-teamets jobb. De forsto straks at det var nødvendig av tekniske grunner å arbeide ute på marken i andre klær enn de vanligvis gjorde. Jeg oppdaget en underlig blanding i dem av realisme og fjernhet sier Muggeridge selv. Og han legger til:

Kanskje er det bare disse menneskene som vet hvordan man skal behandle denne verden. Den hellige Fransiskus var sikkert meget mer praktisk enn for eksempel Lord Beveridge, og Simon Weil foretrakk Machiavelli fremfor Franklin D. Roosevelt.

(Den siste kanskje noe oppsiktsvekkende sammenstilling gir et bedre bilde av «uro-elementet» Muggeridge enn av Frans og Simone Weil. Som alltid er Muggeridges egne tanker uventede.)

Man kommer imidlertid nå frem til selve opptakene av TV-filmen i Nunraw. Filmens glimrende regissør, Lawrence Gordon Clark og hans teknikere og kameramenn installerer seg på et vertshus i nærheten, Muggeridge får et gjesterom i selve klosteret. Så langt

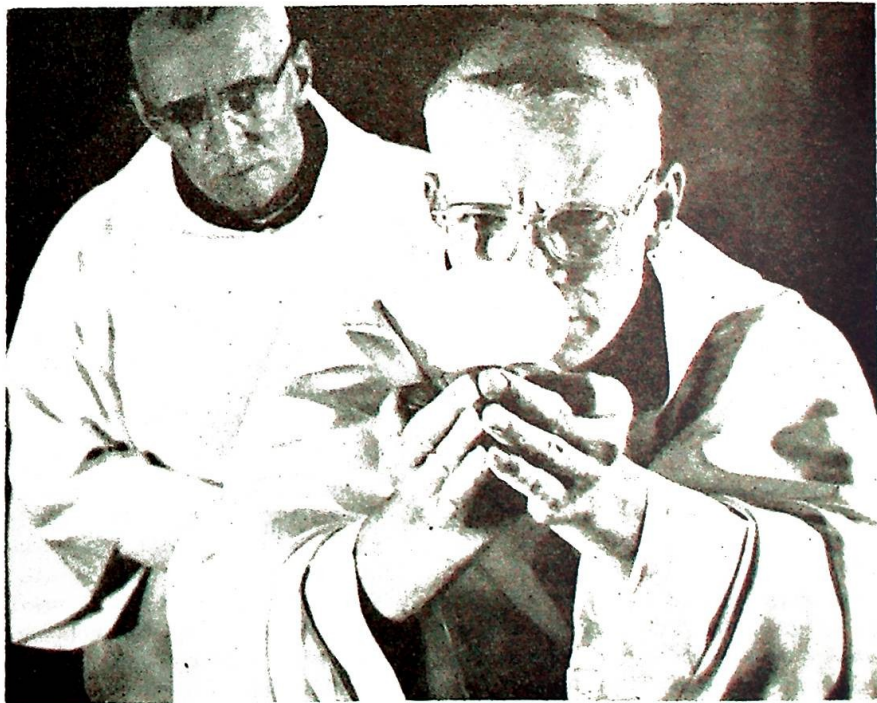

som mulig skal han dele munkenes liv en kort stund.

Kanskje håpet jeg på et personlig under, sier han selv. Det var ihvertfall den beste måten å innfange noe av klosterets ånd og tone på.

Jeg ble vekket klokken 4 om natten, messen var 4.30, forteller Muggeridge. Munkene selv hadde stått opp en time tidligere for å be sine første bønner sammen og meditere. De tidlige, tidligere morgentimene har alltid hatt sin spesielle appell for meg, enten jeg har opplevd dem etter en fest eller under Blitzen (den individuelle og kollektive versjon av den samme galenskap). Men i kapellet, en gammel militærbygning av årgang 1914–18 holdt munkene allerede på med sin

(Forts. side 320)

EN KLOVN

Nå spøker det.

Jeg satt og niskrev, med en tynn sigar i munnen. Reiste meg, gikk dampende opp i tredje etasje til prestene for å spørre om et fremmedord. (Geistlige er eksperter på fremmedord.) Da jeg ble budt på en kopp kaffe, la jeg sigaren forsiktig fra meg på en bønnebok. Den var slukket.

Efter å ha drukket kaffen og hørt på en av den belgiske pastorens Armstrong-plater, tok jeg opp igjen sigaren for å tenne den og nyde de siste minutter av samværet.

Akkurat da oppdaget jeg at den var røkt i begge ender. Forstår De? Den hadde nybrent aske i begge retninger.

Pastoren så forundret på meg da jeg lo hult. Satte jeg ikke pris på Louis Armstrongs spill?

Jeg sa, unnskyldende og nølende:

— Den er — noen har, ja altså, den er røkt fra begge sider. He?

Han oppfattet ikke norsk tale når den ble så hakkete og dunket isteden takten til Mac the Knife med en av biskop Fallizes teskjeer.

Og jeg? Nei, jeg kastet ikke sigaren, jeg la den forsiktig i lommen, sa høflig adjø og gikk ned til det ensomme kontor.

For å gruble over livet. Det mystiske

Fellesskap? Om sigaren? Vel, det er visse ting man ikke kan ha fellesskap om dessverre.

En sigar er absolutt en slik ting efter min mening.

Det skjer ting med meg som gjør det klart for alle at de har med en besynderlig type å gjøre. Snille vene, det er da ingen, som røker fra begge ender.

Jeg er umulig.

Men hvis jeg nå reiste rundt og viste frem sigarstumpen og dens klare tegn på at den var røkt på den måten, hva så?

Vel, så fikk man det kanskje til at det var uærlig spill. At det hele var fikset. Men hvorfor skulle jeg gjøre noe slikt? Hvorfor?

Jeg reiser efter å ha rablet ned disse linjer til Rom (det er påbudt at det skal være med en klovn i hver delegasjon) for å undersøke en ting:

PAVE JOHANNES

ROMA-BREV FRA BISKOP

Biskop Hans L. Martensen, København, er den nordiske katolske biskopskonferanses valgte representant ved Biskopssynoden som nå finner sted i Roma. «St. Olav» har fått adgang til å offentliggjøre dette reisebrev fra utsendingen.

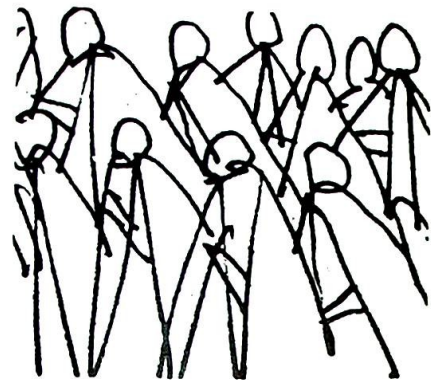
Midt i de siste forberedelser før valget af lægfolk til den danske synode, mens bispekontoret stod nærmest på glødende pæle på grund af ekstra travlhed, begyndte jeg min rejse til Rom. Den morgen jeg rejste, var det tordenvejr i København, og på vejen ud til lufthavnen lå der en tæt tåge. Men aldrig så snart lettete maskinen, så lettete tågen også, og luften blev ren og klar. Snart og inden man vidste af det, var Danmark forsvundet. Da vi fløj over alperne, mødte der os et sjældent syn. Nede i dalene lå blå tåge, og det tog sig ud, som om de tunge, sneklædte bjergtinder svævede oven på tågen. Det var et eventyrlandskab i usandsynlige farver, nok til at omstille ens sind på de ny opgaver, der venter uden for Danmark. Det er jo vigtigt, at vi ikke bliver indelukkede i vor hjemlige katolicisme, men at vi af og til mindes om, at der hinsides bjergene findes en stor verden og en universel kirke. Vore egne problemer og opgaver derhjemme er blot som en lille brik, der skal passes ind i et stort mønster.

Min bolig i Rom ligger lige i nærheden af Peterskirken. Det første jeg gjorde efter min ankomst, var at gå derover. Peterskirken er præget af turisme, ikke mindst på denne årstid. Folk spadserer rundt derinde for at tilfredsstille deres videlyst og kunstbegær, og der snakkes vist nok mere end der bedes. Dog er der i det minste eet sted i Peterskirken, der virkelig er præget af fromhed og bøn. Det er nede i krypten, hvor paverne ligger begravet. Her drager en stadig strøm af mennesker forbi — de går hurtigt forbi alle gravmælerne for tid sidst at standse ved pave Johannes' hvilested. Ved denne grav er der dagen

Hender slike ting på verdensplanet?

Er jeg egentlig medlem av et hemmelig fellesskap som ikke kan forklares på normalt vis?

Hvis det lykkes meg å få bekreftet mine mistanker og forhåpninger om dette vender jeg tilbake den 19. oktober — med to sigarer i munnen.

lang trængsel, og her mærker man, hvorledes der virkelig bedes. Pave Johannes er ikke blevet glemt. Menneskene omkring hans grav vidner om, hvorledes hans ånd stadig er levende. Peterskirken er atter blevet et mål, ikke blot for turister, men også for pilgrimme. Gid vi biskopper selv må blive som pilgrimme, der vil føre pave Johannes' ånd videre!

Bispeynoden er forskellig fra konciliet både i henseende til forsamlings størrelse og til dens kompetence. Konciliet havde besluttende myndighed: Paven selv deltager i et koncil, og dets beslutninger er en kollegial handling mellem paven og de forsamlende biskopper. Bispeynoden har derimod kun rådgivende funktion, og paven selv er ikke medlem. Tværtimod er synoden et organ, der skal være rådgivende over for paven. Antallet af biskopper, der deltager i synoden, er henved 200. De fleste af dem kommer som repræsentanter for deres respektive, regionale bispekonferencer. En bispekonference med indtil 25 biskopper har ret til at sende een repræsentant. Har bispekonferencen indtil 50 medlemmer, kan den sende to; indtil 100 tre; og hvis den tæller mere end 100 fire repræsentanter. Foruden disse repræsentanter for bispekonferencerne deltager patriarkerne for de uerode kirker, kardinalerne ved de romerske kongregationer, lederne for nogle af de større mandlige ordener, samt endelig et antal biskopper, der direkte er udnævnt af paven.

Selv om synoden således er noget andet end konciliet, så er den dog en konsekvens af konciliet, og den skal videreføre koncillets arbejde.

Bestemmelsen om, at der skulle oprettes en bispeynode blev taget ved en pavelig skrivelse af 15. sept. 1963,

ND LEVER VIDERE

■ KØBENHAVN

altså endnu mens koncilet stod på. Det er et nyt organ inden for den romersk-katolske kirke. Man skal nu for første gang gøre sine erfaringer. Pave Paul har i sin tale i går gjort opmærksom på, hvorledes denne nyindretning har en vis lighed med de bispesynoder, som man kender i de ortodokse kirker.

Det er klart, at det vil være af afgørende betydning, hvorledes denne første forsamling af synoden forløber. Heraf vil det måske afhænge, hvor meget og hvordan man også i fremtiden vil gøre brug af dette helt ny råd i den katolske kirke.

Efter en koncelebreret messe den 29. september, der dannede indledningen til synoden, holdt pave Paul en lang tale. Først udtrykte han sin glæde over atter at have biskopper fra hele verden omkring sig. Paven kom i sin indledning ind på, hvorledes den katolske kirke består af mange lokal-kirker, der tilsammen danner enhed med kirken af Rom: «Vi beder jer hilse alle de enkelte kirker, hvorfra

I kommer; jeres nærvær og jeres kærlighed er for os et klart tegn på det underfulde fællesskab, som består mellem jeres kirker, og ud fra hvilket den hellige, universelle kirke vokser sammen til een, fast og sammenknyttet helhed; dette sker på en skjult, men dog virkelig måde.»

I resten af talen gik paven ud fra den tanke, at den hl. messe på een gang er troens og kærlighedens mysterium. I sin omtale af «troens mysterium» bragte paven en alvorlig og advarende formaning mod de farer, der i vor tid truer troen, fordi man i alt for høj grad er tilbøjelig til at tilpasse troen efter det, som menneskene gerne vil høre, og som passer ind i en rent verdslig verdensopfattelse.

Lørdag d. 30. september var paven tilstede ved åbningen af synodens første arbejds møde. I en ny tale trak han klare linier op for, hvad synoden er, og hvad dens opgave er. Man lagde især mærke til, hvorledes denne tale indeholdt et langt afsnit om kirkens

Pave Paul er enhetens vokter i den store drøftelse mellem verdens biskopper, og har advart mot ytterlighetene.

forpligtelse over for det økumeniske arbejde og over for fredens verden.

Pave Paul holdt sine taler med stor kraft og energi, så der er grund til at håbe, at hans sundhedstilstand har bedret sig ikke så lidt.

Da dette er et rejsebrev, vil jeg slutte med en hilsen til alle derhjemme, og det er med glæde, at jeg kan tilføje pavens ord: «Hils alle de enkelte kirker, hvorfra I kommer...»

† Hans L. Martensen.

SYNODEN DRØFTER RETT OG TRO

BISKOPENE DISKUTERER KIRKENS RETTE SVAR PÅ VÅR TIDS HOLDNING
TIL DEN KRISTNE TRO

De nær 200 biskopper og kirkelige ledere som nå er samlet til synode i Rom lar høre fra seg, men efter pressens mening ikke nok. Det synes som om informasjonen, som alltid har vært et svakt punkt i det vatikanske byråkrati, og aldri har funnet en moderne, «åpen» form, fungerer dårligere enn under konsilets siste sesjoner.

Kjent er det i hvert fall at diskusjonene om *kirkerettens reform* (dagsordenens første punkt) er avsluttet, uten dyptgående uenighet: Kirken som *samfunn* skal få nye regler i overensstemmelse med konsilets ånd og bokstav — en vidtgående tilpassning av kirkelovene som tydeligvis vil bli gjennomført uten at en faller i en trangsynt og kald «juridisme».

Større motsetninger har nok gjort seg gjeldende i drøftelsen av sakslistens annet punkt — *troens status* i dagens verden. Paven presiderte selv den første dag, og måtte konstatere at

det forberedende materiale, som Kongregasjonen for Troslæren (det tidligere «Hellige Officium») har lagt frem, møtte atskilleg kritikk. Den mer «progressive» del av synoden, under ledelse av den belgiske primas, kardinal *Suenens* kritiserte opplegget som altfor negativt og inkvisitorisk. Det dreier seg ikke utelukkende om farer og fordømmelser, men om å avdekke årsaksforhold til troskrisen og avkristningen, og motvirke dem, ikke gjennom fordømmelser, men gjennom en grundigere og mer ansvarlig fordyppelse av troen hos de troende og en tilpassning av troens *uttrykk* til en tenkemåte som nutidens mennesker forstår. Kirken skal ikke, i vår tid, fremstilles som «en beleiret by», og villfarelsene skal ikke møtes med en abstrakt katalog, men positivt undersøkes som symptomer på en vekstkrise i den kristne kirke.

En av synode-deltakerne karakteriserte de «farlige villfarelses» slik:

«En taler ikke lenger gjerne om arvesynden, boten og selvfornektelsen. En vil gjøre religionen «lett» i enhver forstand. En dømmer og fordømmer Kirken som forfallen, ringeakter tradisjonen og læreembedet og gir konsilets dokumenter en vilkårlig tolkning.» Dette kunne bare avhjelpes, mente han, ved at Kirkens autoritet blir styrket, og at sansen igjen vekkes for det alminnelige læreembedes betydning i Kirken. Andre synode-deltakere advarte sterkt mot at læreembedet griper autoritært inn i det frie spill som der skal være for meningsforskjell og drøftelse. Der gis diskuterbare emner hvor autoritative avgjørelser ennå ikke er ønskelige, og hvor læreembedet må lytte til Gudsfolkets trosbevissthet. Gjentatte ganger i innleggene ble det krevet at en skiller nøye mellom dogmer og frie diskusjonsemner i Kirkens liv og tanke.

BLIKK på TIDEN

AV- ELLER TIL-SPENNING?

■ Bjørn Bjørnsen er, ved siden av atskillig annet, en kyndig og skarpskodd filmmelder i bildebladet «Aktuell». Nylig holdt han i Det Norske Studentersamfund et riktig friskusforedrag om den påfallende interesse for filmen «Sound of Music» her i landet. At godt over en halv million nordmenn strømmet til for å se denne innsmiende og noe søtladne historien om den østerrikske sanger-familien Trapp, mange av kinogjengerne gang på gang, var et fenomen som satte psykologenes og samfunnsforskernes tanker i sving: Hva var det som akkurat her hadde slik gjennomslagskraft og masse-effekt? Noen — deriblant Bjørnsen — gjorde det visst også rasende, ut fra den fortolkning de ga det. Husker vi ikke feil, var også «Dagbladet» på pletten og intervjuet en av de «henfalne» som stadig vendte tilbake til bredlerretet på Colosseum og aldri fikk nok: Hva hun syntes om Vietnam-krigen? Nei — Vietnam, der er da så mye galt og vondt i verden at noen timer med familien Trapp var den rene bedøvelse. Bjørnsen påpekte, hva hvert øvet øye vel kan se, at kokkene bak «Sound of Music» inntil fullkommenhet visste hva de gjorde: Barsk mandighet (den strenge kaptein!) og undergIVEN kvinnelighet trygt fordelt i svært konservative kjønnsroller, lydige og stramt oppdratte barn, en liten touch av religion (klosterganger og kirkebryllup) og spenning, kjærlighet og romantikk, en teskje politikk som alle kunne være enig i, og solide doser med sentimentalitet.

Vel. Men er den folkelige romantikk, ukeblad-føljetong og «Edelweiss» med baryton-skjelvetoner i aristokratiske omgivelser, virkelig så forkastelig — ja direkte farlig? Selv om det grådige kravet på «avspenning» ofte i våre dager er et ynkelig alibi for manglende tilspenning, kan en visst også ta for tungt og gravalvorlig på tingene. Det turde være et fåtall i den halve millionen som bare lever på filmatisk sukkertøy. En kan visst fort komme i skade for urettferdig å nedvurdere de mange, som godt kan forene den noe naive øyens- og ørenslust med atskillig ansvar og sunn fornuft. Men spørsmålet: Hvorfor denne kjempeappell akkurat hos oss, fortjener å bli stillet — gjerne hardt og pågående. Kunne det for eksempel tenkes, at mange av dem som med rette vil vekke oss til en mer voksen forståelse av vår tragiske tid og dens forpliktelser, simpelthen kunne skru på litt mer menneskelighet og varme?

UNG AVMAKT.

■ Der er mange måter å være «radikal» på. En av dem er «maoismen». Folk flest smiler vel av norske ungdommer i Mao-uniform som vifter med den kinesiske diktators lille røde bok, og mener at ved å gi glassmestrene bestillinger fra den amerikanske ambassade bringer vi verden fremover. Det er ikke alltid så uskyldig. Noen ungdommer som vil samle penger i gymnasiene til fordel for elendig stilt fjellfolk i Peru, har fått høre at dermed støtter de bare «reaksjonen» i det nevnte landet — de bør heller la være. Så eksploderer nok gryta av seg selv. Utviklingshjelp er opium.

Det er dessverre sult og nød også. En god del revolusjoner og fremskritt finner visst aldri sted, simpelthen på grunn av underernæring, sløvheter, hjelpeløs uvitenhet. Nok mat og kunnskaper er grunnlaget for alt samfunnsmessig fremskritt — så enkelt er det. Hvis nå ikke bare de sorgløse høyre-ekstremistene, som planmessig håner og saboterer utviklingshjelpen, men også

venstre-ekstremistene går løs på den, og vil erstatte den med våpen, er vi visst inne på en dødslinje.

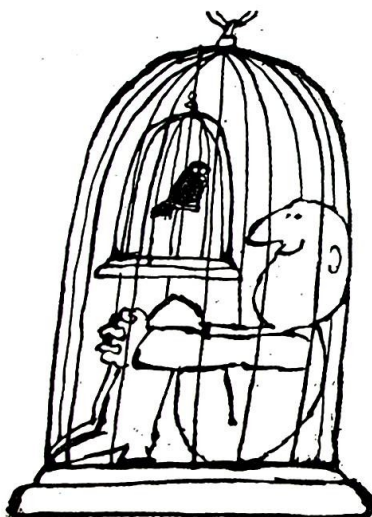
I en leder (7. oktober) går «Arbeiderbladet» skarpt i rette med denne desperado-filosofien og taler sunn fornuft:

«Ved å lære folk å lese og skrive, ved å bygge skoler, veier, demninger, kraftverk og industri, ved å bekjempe sykdommer og hunger, svekkes på litt lengre sikt undertrykkernes og utbytternes grep over massene. Det settes i gang en prosess på det sosiale og politiske plan. (...)

Slik er også tankegangen bak gymnasiastenes «Operasjon Dagsverk» og de mange tilsvarende aksjoner som er satt i gang til fordel for utviklingslandene. Disse aksjonene understreker dessuten at ungdommen ser situasjonen i u-landene som en oppfordring også til egen innsats. Det er en innstilling som avtvinger respekt og som gir større tyngde til henvendelsene til Regjeringen og Stortinget om økte bevilgninger over statsbudsjettet.»

MED FARVER PÅ.

■ Et annet aktuelt trekk ved massemedia-kulturen: Nå begynner presset for å få farve-fjernsyn her i landet. Som tyskerne sier: *So ein Ding müssen wir auch haben!* Må vi virkelig?

Vi er ikke alene i verden.

Den enormt kostbare ekspansjon dette i seg selv diskuterbare «fremskritt» innebærer, både for Norsk Fjernsyn som institusjon og for seermassen, gjør at vi bør besinne oss litt på det forslukne forbruker-samfunnet som også Norge etterhvert er blitt. Vi er ikke helt alene i verden — i Danmark har den friske og kloke kulturministeren Bodil Koch antydnet, at disse kolossale investeringer som vel bare TV-forhandlerne kan være vitalt interesserte i, kanskje kunne falle under en annen, fornuftigere og ille forsømt prioritet: Utviklingshjelpen. Det er ikke småutgifter akkurat: Høyesterettsadvokat Arne Haugestad påviste nylig i en avis-artikkel at bare anleggsomkostningene kunne beløpe seg til ca. 40 millioner kroner. Han nevner krigsseilernes situasjon, vår felles skam, og andre påtrengende behov i et samfunn som ikke bare skal mores og underholdes ut fra aller siste skrik, men vise omsorg for dem som har det vondt. Kvaliteten i hva vi har av kringkasting her i landet kunne vel også, blant annet gjennom bevilgninger, bli bedre, innenfor de rammer vi har.

Vi kan forstå forfatteren Johan Borgen, når han i en sint artikkel («Dagbladet» 22. september) skriver at «produsentens og salgssapparatets rastløse forandringsmani og vår egen godtroenhet arbeider hånd i hånd til en sammenhengende mekanisme av «fremskritt» som ruinerer den naive menigmann og gjør ham enda uslere i egen oppfatning». Det er på tide å tenke seg litt om, mener Borgen:

«Der er alltid noen som lurer på oss, som ligger i startgropen for å nytte vår ytterst fiktive kjøpekraft til siste krone. De lokker med innbyttinger av gammelt skrap, og det vil si mekanismer fra i forfjor; de lover oss henstand, ja, de mest fabelaktige fordeler — til hvis virkelige fordeler tror De? Det verste er at man er så automatisk innstilt på å la seg lure at selv om man vet man blir lurt, så lar man det skje. Det er forbrukerveenet som kaster sin svarte skygge over en hverdag som aldri virker lys nok. Vampyrene kjenner sin tid.

Nå er det på tide vi lærer den å kjenne.»
Visst er det det.

Vi beveger oss da!

NORSK OPINION FATTER LANGSOMT. MEN SIKKET U-LANDENES
NØD OG U-HJELPENS NØDVENDIGHET

Informasjonssjefen i Norsk Utviklingshjelp, *Leif Vellesen*, har i et leserbrev til bildebladet «Aktuell» (14. oktober) understreket, at der er en merkbar bevegelse i folkemeningen her hjemme når det gjelder utviklingshjelpen, en bevegelse som de politiske ungdomsorganisasjoner har vært med om å presse frem, og som de politiske makthavere visst gjør klokt i å notere seg:

«Herr redaktør,

I Deres redaksjonelle artikkel av 9. september i år kommenterer De samfunnsforsker *Willy Martiniussens* valg-sosiologiske undersøkelser når det gjelder den norske velgermassens innstilling til utviklingshjelpen.

Denne undersøkelse som er basert på stortingsvalget i 1965, gir forholdsvis nedslående tall når det gjelder oppslutningen om vår utviklingshjelp. Siden den tid har imidlertid Norsk Gallup Institutt A/S foretatt en tilsvarende opinionsundersøkelse (i løpet av februar d. å.) som ga dette resultat:

For u-hjelp	66 %
Mot u-hjelp	32 %
Ingen mening	2 %
	100 %

Et flertall av de spurte, nemlig 51 % gikk også inn for at den norske hjelpen skulle økes til 1 % av nasjonalinntekten (ca. 500 millioner kroner pr. år) i samsvarende med FN's målsetting.

Dette skulle tyde på at opinionen har svinget atskillig i favør av utviklingshjelpen i løpet av de siste par år, noe som for øvrig bekrefter mitt personlige inntrykk som informasjonssjef i Norsk Utviklingshjelp.

Jeg er for øvrig enig i at opinionen er svært labil på dette område, og at det ved siden av de rent medmenneskelige motiver er nødvendig å fremme en klarere erkjennelse av skjebnefellesskap, dvs. at verden er én, og at vår egen fremtid i høy grad vil være avhengig av hvordan vi greier å løse de problemer den fattige verden stiller oss overfor.

Mitt poeng denne gang er imidlertid at ingen politiker bør få anledning til å begrunne en eventuell lunken holdning til utviklingshjelp med å påberope seg en opinionsundersøkelse som i dagens situasjon allerede må anses som foreldet.»

MENIGHETS RAD

ET LESERBREV

I statskirken er det full offentlighet om det foreslåtte kirkeråd. Våre kirkelige myndigheter forhandler med Legmannsrådet om lover og regler for våre nye menighetsråd.

Det er en kjent sak at en ikke kan bli helt enige om visse prinsipielle kompetansespørsmål.

Hvorfor ikke ta en offentlig debatt om dette i St. Olavs spalter? Det gjelder legfolkets rettigheter og ansvar for menighetenes drift. Det ville være stor synd å fastlegge retningslinjer for disse rådene uten at kompetente legfolk landet rundt har fått sagt sin mening. Det er jo disse som skal danne rådene.

Når en ser bort fra Ordets forkynnelse og sakramentenes forvaltning foreligger der en rekke kompetansespørsmål. Er geistligheten enerådende eller har legfolket et reelt ansvar, dvs. bestemmende eller medbestemmende myndighet i en rekke praktiske organisatoriske og økonomiske saker?

La oss få høre hva folk mener. Jeg ber om at intet må bli fastlagt før denne saken er skikkelig belyst.

Personlig er jeg for eksempel ikke enig i at nøklene til kirkekassen hører med til det himmelske nøkkelknippe.

Harald Taxt.

I JUBILEUMSÅRET.

I den katolske verden har en i de senere år, særlig på teologisk hold, bøydd seg med ny forståelse og iver over studiet av Martin Luther og hans verk. Det er ikke bare en «jubileumsinteresse», nå til 450-årsdagen for thesene i Wittenberg. Det er kommet for å bli, i en kirke som selv har måttet gjennomarbeide reformens nødvendighet og erfaring.

En av de mest innsiktsfulle katolske Luther-forskere, tyskeren professor *Albert Brandenburger*, uttalte nylig, på det ansette Johann-Adam-Möller-Instituttet i Paderborn, ett og annet som visst viser at det ikke er bare runde fest-hilsener å hente fra dét hold. «Kristeligt Dagblad» (3. oktober) refererer det slik:

«— Vi har i jubileumsåret for den lutherske reformation her på Instituttet i Paderborn praktisk taget i år ikke beskæftiget os med andet end videnskabelige Lutherstudier, udtalte professor *Brandenburger*. Og de resultater, man da var kommet til, var blandt andre, at Det andet Vatikankoncil faktisk var blevet en opfyldelse af Luthers krav om en reformation af kirken, «på hoved og lemmer». Havde et koncil (et almindeligt kirkemøde) på Luthers tid indtaget samme holdning til Luthers reformatoriske krav, som Det andet Vatikankoncil, ville Luther dermed have været tilfredsstillet og en kirkespaltning være undgået.

På spørsmålet om, hvorfor romerkirken da ikke gjennom paven ville løse «kætteren» Luther af kirkens band som en smuk gestus i jubileumsåret, svarede professor *Brandenburger* med et modspørsmål: — Mon lutheranerne selv ønsker dette? Mit indtrykk er, at de lutherske kirker gjennom deres ansvarlige ledere ikke er særlig ivrige for på nuværende stadium at fjerne en af hindringerne for en union med moderkirken!

På et annet av de mange spørsmål, der blev stillet den lærde katolik: om hans syn på Bultmanns afmytologiserings-teologi,

lød svaret: — Luthers sterke læggen vægt på Ordet som eneste regel og rettesnor for kristen tro og moral må med logisk konsekvens føre til netop Bultmanns teologi! Det katolske skrift-princip er et værn mod Bultmanns teologi. Det er ikke utænkelig, at lutherske teologer efterhånden vil få øjnene op for de værdier, der ligger i romersk-katolsk teologi på netop spørsmålet om den hellige skrift.»

Det åpner visst perspektiver, innenfor den rolige trossamtale som omsider er åpnet mellom lutherske og katolske kristne.

Frater Candidus.

CATHOLICA

Nr. 1/2—1967: Spesialnummer om avmytologiseringen, et sentralt emne i moderne teologisk debatt.

Nr. 3—1967: Inneholder bl. a.: **Pave Pauls** brev til biskopene: **Petrum et Paulum Apostolos**, **Kåre Langvik Johannessen**: Kristendommen og det tragiske, **Leif Grane**: Ockhamismen.

«Et så godt tidsskrift fortjener langt flere norske lesere... en uunnværlig kilde til informasjon og for-dypelse.» *Lars Roar Langslet* i «St. Olav».

Abonnement og enkeltnummer kan bestilles gjennom ST. OLAV Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. 1. Telefon 20 72 48. Pris pr. år (4 nr.) n.kr. 33.—.

Kristus er konge

Dersom vi i en skoleklasse ba barna tegne noe som passer til Kristi-Kongefesten, så ville det ikke skorte på inspirasjon. Men om man atpå til skulle kreve at det de tegnet måtte fremstille et eller annet tablå fra Det nye testamente, så ville inspirasjonen skrumpe inn med én gang.

Noen ville kanskje tegne Jesu høytidelige inntog i Jerusalem, hvor han lar seg tiljuble som 'Israels konge'.

Andre ville muligens fremstille Kristus under forhøret hos Pilatus. Vanskeligheten her er opplagt: Kristus ser ikke ut som en konge; selv kronen han bærer er snarere en bespottelse enn et tegn på verdighet.

Ingen av barna ville et øyeblikk tenke på den episoden som står beskrevet i Johs. 6, 15: Etter å ha virket brødunderet «skjønnte Jesus at de ville komme og ta ham med makt og gjøre ham til konge; derfor dro han seg unna igjen og gikk opp i fjellet alene.»

Svært få barn ville komme på det avsnitt som forestiller Kristus hengende på korset. Det er ikke destomindre her — mens han svarer på forbyrterens bønn — at han sier et klart «ja» til noe som heter «kongerike».

Av disse eksempler går det frem at Kristus i sitt jordiske liv overhodet ikke tenkte på å oppkaste seg til konge — i ordets vanlige forstand. På spørsmålet «Er Kristus konge?» gir Det nye testamente et ganske nyansert svar.

Det er imidlertid en bibelsk scene som intet barn ville finne på å fremstille, og som allikevel anskueliggjør Kristi kongedømme på en fint avbalansert måte: Hans himmelfart. Det er med skildringen av dette bilde at Lukas avslutter sitt evangelium. Den som har sett filmen «The Greatest Story ever Told» vil sikkert ikke glemme filmens sluttsekvens: Man ser Kristus, som farer opp til himmelen, og dette bildet «størkner» langsomt og blir til et praktfullt maleri av Kristus, Allherskeren, «høyt hevet over alt velde og herredømme, over hvert navn som kan nevnes.» (Ef. 1, 20.)

Evangelisten Matteus har ikke noen himmelfartsberetning, men typisk nok har han på det tilsvarende sted en tekst som uttrykker nøyaktig samme idé. Teksten er dette Kristi ord: «Meg

er gitt all makt på himmel og på jord.»

Kristus er altså konge.

Men i Lukas' beretning får apostolene liksom ikke anledning til å feste seg ved det. Synet blir avbrutt, «en sky tok ham bort fra deres øyne»,

Pastor Rudi Kessels, Oslo, har skrevet denne betraktningen over Kristi Kongefesten.

skriver Lukas. De skjønner at han er Herre, ja at han er Herren, uten videre; men de skjønner også at han er det på en annen måte enn den vanlige. Skyene «tok ham bort», fordi synet av Kristi kongelige maktutfoldelse og herlighet hører himmelen til, ikke verden.

Da pave Pius XI i 1925, gjennom densyklikaen *Quas Primas* innførte en ny fest til ære for Kristus, Kongen,

hadde han sine bestemte grunner for det. Fremhevelsen av Kristi kongedømme var ment som en beriktigelse av særlig to store tendenser, som uforsonlig bekjempet hverandre.

Den éne har (med urette) fått navnet «laisisme» og gikk ut på følgende læresetning: Religion skal ikke ha noen innflytelse på det offentlige liv: den skal være innendørs, noe som kan skjje hjemme, eller høyt regnet, bak kirkebygningens dører. Staten, samfunnet, retten, kulturen, oppdragelsen og mange andre ting blir betraktet som områder som kirken ikke har noe med.

Den andre tendens, «klerikalismen», som gikk forut for laisismen, besto i en kompetanseoverskridelse fra geistlighetens side. De brukte religionen som et egnet middel til å oppnå visse politiske formål, eller andre fordeler.

Det er mot denne spenningen paven reagerer, blant annet ved høytidelig å utrope Kristus til konge.

Dette var rettet mot laisismens overdrivelser. Kristi herredømme er universelt. Epistelen i dagens messe understreker det til overflod. Det finnes altså i hele skapelsen ikke ett område — om bare så lite som én kvadratsentimeter — som ikke er underlagt Kristi herredømme.

Men «klerikalismen» får også sitt. Messens evangelium sier tydelig at Kristi rike ikke er av denne verden. Kristus brukte *ikke* sverdet, han brukte *ikke* de midler som alle verdslige fyrster anvendte. Han ga bevisst avkall på enhver form for verdslig kongedømme. Hans kongelige herlighet er skjult, og vil først bli synlig ved verdens ende.

Men, hva skal så vi gjøre med denne Kristi-Kongefesten, vi som lever i en tid da spenningen mellom laisismen og klerikalismen føles noe avleget?

Vår feil i dag er ikke så meget at vi faller i disse ytterligheter — selvom det er godt å huske på dem som mulige faremomenter.

Feilen med oss er snarere, at når vi feirer Kristi-Kongefest, tar vi det som gitt at Kristus er konge; i beste tilfelle synes vi det er festlig, og koser oss med denne tanken. Her har Kristus en annen oppfatning. Han sier: «Jeg er konge: gå derfor ut og gjør

MER OM BØKER

PER BANG HAR SKREVET BOK OM BRITENE

gutt på 18 år er tatt, mistenkt for å tilhøre Viet Cong. Han føres inn i et lite redskapsskur på en militærbase og forhøres av en håndfull amerikanere, en løytnant, en sersjant, en tolk og noen andre, bl. a. bokens forteller og kanskje viktigste person, Kreuger. Praktisk talt uten å forlate skuret spiller så Kolpacoff her ut sin fortelling om menneskers verdighet og moral. Boken er ifølge en amerikansk anmelder en av de viktigste ting som har hendt i amerikansk litteratur på ganske lang tid. Legger man til at anmelderen er Saul Maloff i Newsweek sier også det noe.

Ellers er det to engelske bøker vi har lest de siste ukene vi er opptatte av.

Det er faktisk bøker som ikke bare fortjener å nevnes, de bør så snart som mulig komme i hendene på et norsk publikum. Først og fremst gjelder det Doris Lessings fremragende *THE GOLDEN NOTEBOOK*, et oppgjør (efter et langt og intimt forhold) med kommunistpartiet. Men dessuten, og det er hovedsaken kanskje, gir boken et fabelaktig levende bilde av en moderne kvinne stilt overfor ekteskapets, barnas, religionens, politikens og pengenes problemer. Les den, vær så snill. Oversett den.

Vårt annet engelske bekjentskap er såvidt vi vet en trossfelle, Michael Frayn. Hans lille, vittige bok *THE TIN MEN* skal ikke forklares, men bare nytes. Spesielt slutten med droningbesøket. Det er godt det finnes noen morsomme skribenter.

Et fransk tilskudd til bokhylla med det samme: første bind av Simone de Beauvoirs *MEMOIRES D'UNE JEUNE FILLE RANGEÉ* — den finnes i billigbokutgave (Penguin) under tittelen *MEMOIRS OF A DUTIFUL*

DAUGHTER. Det burde være lærerikt for katolske oppdragere, skolefolk og foreldre å se hva hun refser oss for.

Her hjemme kommer det en bok om hennes nære venn, Sartre, av Walter Biemel.

Det kan ellers nevnes at Cappelen sender ut i bokform Willy R. Kastborgs intervjuserie fra *Arbeiderbladet*, *FRA KUNSTENS VERKSTED*. Intervjuet med for eksempel Jacob Weidemann er førsteklases journalistikk. Kastborg har en evne til å lytte som er meget sjelden i norsk presse.

Til sist er det på sin plass å minne om et morsomt gjensyn på Gyldendal i høst, Per Bang. Hans bok om britene *ER DE GALE?* vil bli mer inngående behandlet senere i våre spalter.

Det samme gjelder selvfølgelig vår egen medarbeider, pater Rieber-Mohns bok *DET BLODIGE NEI* fra Aschehoug forlag.

A. R.

KATOLSK FORUM

har hatt en liten «ommøblering» i programmet. Semesteret åpnet 17. oktober med pater Rieber-Mohns foredrag om «Kirkestrid i katolisismen?» Førstkommende tirsdag taler forskningsstipendiat Lars Roar Langslet om «Lengselen etter den ukjente Gud i moderne ateisme» — et emne i brennaktuell sammenheng med det som Biskopssynoden i Rom har drøftet de siste dagene. Tirsdag 31. oktober, midt i feiringen av Luther-jubileet, kommer så pater Finn Thorns foredrag «Martin Luthers dilemma» — et katolsk bidrag til besinnelsen omkring reformasjonens egentlige anliggende.

I forrige nummer av bladet nevnte vi at noen lærde regner Alberto Moravia som kandidat til Nobelprisen i litteratur i år. Med all mulig respekt for romerens skrivekunst og kraft er vårt private tips imidlertid fremdeles amerikaneren Bernard Malamud og hans bok *THE FIXER*. Vi anmeldte dette verk i St. Olav i våres engang og kan nå fortelle at Cappelen forbereder en oversettelse. Boken kommer på norsk i 1968, såvidt vi forstår.

Apropos USA, det er to interessante boknyheter der akkurat nå. Norman Mailer (*De nakne og de døde*) har kommet med en bok *WHY ARE WE IN VIETNAM?* som regnes til de mest betydelige i hans ellers meget ujevne forfatterskap. Han er en av de spennende av dagens forfattere der borte likevel, litterær villbasse, ukonvensjonell, full av løfter om et virkelig blinkskudd. Den bok han skrev 24 år gammel om jungelkrigen i Stillehavet kan fremdeles regnes som en av de få betydelige skjønnlitterære bøker om den annen verdenskrigs helvete. Med sin nye roman er han igjen i første rekke. (En detalj for interesserte: tittelen betyr ikke at boken foregår i Vietnams krigssoner, den foregår i Texas og i Alaska.)

I Vietnam foregår imidlertid debutanten Victor Kolpacoffs *THE PRISONERS OF QUAI DONG*. En ung-

Neste nr. av «St. Olav» utkommer lørdag 4. november.

GI
«ST. OLAV»
EN
NY
LESER!

Gode bøker

Vi har ikke på lager alle de bøkene som omtales i «St. Olav». Men vi har de beste fra årets bokhøst. Kjøp disse i

ST. OLAV BOKHANDEL - Akersv. 5, Oslo 1.
Tlf. 20 72 48. Åpent 9—16, lørdager til 14.
Spesialbokhandel i religiøs-filosofisk litteratur.

alle folkeslag til disipler». (Mt. 28, 18, 19.) Det lyder svært paradoksalt, men det står der. Kristi kongedømme og vårt engasjement i verden står i nær tilknytning til hverandre.

Hva dette engasjement mer konkret går ut på, det får vi lese om bl. a. i dokumenter som «Om Folkenes Utvikling» og «Kirken i verden av idag».

Å lese dem, og å leve etter dem, det ville være den beste garanti for at våre bønner og hymner på Kristi-Kongefest 1967 blir ekte og oppriktige uttrykk for vår tro.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6,2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Trondheim
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Hønefoss
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	} Lillestrøm
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	} Tromsø
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	} Tønsberg
Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 22. oktober: 23. søndag ef-
ter pinse. («Din tro har frelst deg.»)

MANDAG: Anton Maria Claret, bis-
kop og bekjenner.

TIRSDAG: Erkeengelen Rafael.

ONSDAG: Krysant og Daria, martyrer.

TORSdag: Evarist, pave og martyr.

FREDAG: Ferialdag.

LØRDAG: Apostlene Simon og Judas
Taddeus.

SØNDAG 29. oktober: Kristi Konge-
fest.

MANDAG: Ferialdag.

TIRSDAG: Ferialdag.

ONSDAG: Allehelgensfest.

TORSdag: Allesjelds dag.

FREDAG: Ferialdag.

LØRDAG: Karl Borromeus, biskop og
bekjenner.

FRANCISKUSHELPE, OSLO

Enherhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83

Kontortid 11—13.

Alle dager unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i

Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 97

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

Oslo Katolske Bibliotek

Akersvn. 5, Oslo - Tlf. 20 72 26

Åpent hver dag unntatt lørdag kl. 11-13.

Mandag—Onsdag—Fredag også fra kl.
17—19.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

MUGGERIDGE - (Forts. fra side 313)

bønn, urørlige, hvite, skyggeaktige
vesener helt til lys ble tent og messen
begynte, konselebrert av alle klostre-
rets prester. Jeg kunne ikke forstå
mye av det som foregikk, jeg hadde
vanskeligheter med å følge latinen og
jeg likte sangen. Ellers ingenting.

Efter messen gikk jeg en tur alene
på heden rundt abbediet. Det var i
lammingsstiden, og jeg så på alle de
unge lammene som hoppet og sprang
rundt. Ord jeg nettopp hadde hørt —
Agnus Dei — kom tilbake. Jeg tenkte
at det hadde vært et fryktinngyende
øyeblikk i historien da menneskene
for første gang oppfattet sin Gud i
bildet av den svakeste, mildeste og
mest forsvarløse av alle levende skap-
ninger.

I nærheten av der jeg sto var det
nye klosteret som munkene begynte å
bygge da de kom til Nunraw fra mo-
derhuset i Roscrea, Tipperary i 1946.
Det er nesten fullført, en stilren, vel-
konstruert bygning som er tegnet ef-
ter planene for abbediet Citeaux i
Burgund hvor deres orden ble grunn-
lagt i 1098. Munkene håper på å kunne
flytte inn på nyåret fra deres nå-
værende foreløpige oppholdssteder i et
temmelig stygt, upraktisk og neo-
gotisk hus omgitt av militærbrakker.
Da de planla det nye klosteret, regnet
man med omkring 100 munk, slik
som tingene har utviklet seg har man
i virkeligheten bare det halve antall.

Det er mindre kall til dette livet
i dag, særlig i de lukkede ordener, sier
Muggeridge. Og de nåværende tegn
tyder på ytterligere tilbakegang. Noen
av munkene er også av den oppfat-
ning at det nye klosteret er bygget
for dyrt, pengene kunne heller vært
brukt til å skaffe mat til de som sul-
ter. Personlig sa jeg at jeg var glad
for at man ikke hadde hatt lignende
tanker da man bygget katedralen i
Chartres, legger han til.

Muggeridge forteller om munkenes
liv fra dag til dag, om sovesalene de
må bruke i det midlertidige oppholds-
sted, om den større frihet de har fått
til å snakke sammen, om deres kost

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 1. november: Messe i St. Olavs
kirke kl. 19.

Deretter samvær i foreningslokalet.
PAKKEAUKSJON.

Damene bes godhetsfullt bringe med
en pakke.

Alle interesserte damer er velkomne.

(ost, grønnsaker, frukt, brød, smør og melk) og om deres arbeide i jordbruket.

Efter frokost og nye tidebønner gikk de fleste av munkene ut på markene for å arbeide. Deres landbruk er, såvidt jeg kan bedømme det, forholdsvis moderne, selv om de sier plent nei til broiler-hus og fabrikkmetoder i landbruket. Hvordan er det mulig å søke Gud og synge hans pris på samme tid som man fornærmer og degraderer hans skapninger? spør de. Å ta fra dyrene lys og fri luft og himmelen over dem er en slem form for blasfemi, hevder de. Munkene tar hode-rystende og grøssende avstand fra slike metoder. Noen av dem er også mer tvilende når det gjelder det landbruket de driver i det hele tatt og lurur på om ikke det ville være mer tilfredsstillende å arbeide utenfor klosteret, i en fabrikk for eksempel.

Muggeridge intervjuer mange av munkene, han møter bl. a. pater Ambrose som han for seg selv kaller klosterets pater Zossima. Han forteller om pater Ambroses unge elever og de diskusjoner han har med dem. Diskusjoner hvor forholdet faktisk blir at munkene glødende og oppriktig forsvarer verden og menneskene mot Muggeridge. Og han forteller om sitt TV-intervju med broder Andrew som besvarer alle spørsmålene med en slik enkelhet og oppriktighet og sannhet at en erfaren intervjuer som Muggeridge bryter ut i takksigelser.

Det er ikke jeg som har svart, sier broder Andrew rolig og går til sitt arbeide.

Vel, når Muggeridge tenker tilbake på sine tre uker i Nunraw vet han at selve «der Zeitgeist» er mot disse munkene. I en verden som blir mer og mer materialistisk, er de uproduktive mennesker. Deres bønner og sanger er rettet til Gud, som forskjellige eminente teologer har hevdet enten er død eller har trukket seg tilbake.

Jeg er ikke overbevist om noe av dette, heter det. Etter Freuds og psyko-profetenes ord gir munkene fra seg den sensuelle tilfredsstillelse som alene gir hele livet mening. De burde skrike mot veggene i klosteret. Men i virkeligheten fant jeg en fred i Nunraw, en fred i overflod som jeg aldri kommer til å glemme.

A. R.

«RUINER ELLER KOPIER?»

var emnet for et samtaleprogram i NRK nylig, der blant andre arkitekt Gerhard Fischer, som har innlagt seg så store fortjenester ved restaureringen av våre fortidsminnesmerker, uttalte sin store bekymring over hva som skjer med våre klosterruiner. «I vårt klima», sa han blant annet, «ville en helst fotografere og kartlegge det som er der, og så kaste det hele til. Som de står avdekket, er de under stadig forringelse». (Over: Klosterruinen på Selja.)

BERGEN

**Gode
Bergens-
firmaer**

SØSTRENE HAGELIN A/S

FISKEMAT - OLAV KYRRESGT. 33 - BERGEN

SVERRE W MONSEN A

MANUFAKTURVARER - SENGEUTSTYR

JOHAN AKSDAL A/S

BERGEN

«Karavane» Kaffe-Brenneri

WILLY BJARNOLL

MALERMESTER

Tlf. 75 573

Wallendahl

VISDOM

«Noen har lykke, de fleste har som-
mer, alle har Gud.»

(Finsk ordsprog.)

DET ØKUMENISKE
FOREDRAGSMØTE

den 10. oktober, hvor pastor *Inge Lønning* og pater *Rieber-Mohn* talte om «Reformasjonen og den kristne enhet» hadde samlet fullt hus. Gledelig mange katolikker var tilstede — det virket som om de utgjorde nær halvparten av forsamlingen. Det sva-

rer jo ikke på noen måte til volumene i norsk kristenliv, og en kan vel spørre om ikke det økumeniske arbeide ennå bare engasjerer et meget lite antall av norske lutherske kristne?

ST.PETERS KIRKE

i Halden har voldet sogneprest og biskop store bekymringer — kost-

bare reparasjoner og vidtgående oppussing viste seg uomgjengelig nødvendige. Kirken har, som mange vil vite, en tragi-komisk bygningshistorie, idet tegningene for snart et hundreår siden ble bestilt i utlandet hos en dengang berømt arkitekt, *A. Cuypers*, som laget en kirke for «en by på 10 000 innbyggere»! Den fåtallige menighet måtte skjære betraktelig ned

BERGEN

A. K. EGGE A/S

Frukt og grønnsaker

En gros

a.s. Vernøe & Gulbrandsen

FOTOSERVICE - BERGEN

Hos oss finner De alt i

Undertøy - Sengeutstyr

FABRIKUTSALGET A/S

JACOB L. BERSTAD

Kontorutstyr

Bergen - Oslo

Johan H.
BENZON
A/S

En gros - Telefon 10 106

*Bestikkmonstre som vekker
beundring for sine eksklusive designs,
vakre former og utførelse.*

Theodor Olsens Eftf.

JUVELER SMÅSTRANDGT 4

SØLVVAREVERKSTED

$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

Odd Kländerud

RØRLEGGERFIRMA

Kroken 8 Tlf. 15 682

Eches Fårhandel

NYGÅRDSGT. 19

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, Radio-
og Utstysforretning

TORNØGÅRDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Solheimgt. 25

Tlf. 99 016

Bergen

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

FORSIKRINGS-
VESELSKAPET

VESTA

STIFTET 1880

SAMMENSLUTTET MED

ÆOLUS OG *Bergens Brand*

A/S MARGARINCENTRALEN

Konfekt - Sjokolade - Drops

ALLIANCE KONFEKTFORRETNING

Tlf. 11 907 - Nygårdsgt. 1

Bergen

Bergensmeieriet

Martens

BRØD OG KAKER

TIL HVERDAG OG FEST

på arkitektens mål og planer — eventyrlig er det, selv for den tid, at reisingen ble påbegynt med et byggefond på bare vel 50 000 kroner. Den 18. oktober var det kirkens 90-årsdag, og da ble den ny-oppussede og reparerte kirke gjenåpnet av biskop *John Willem Gran*, til glede og oppmuntring for sogneprest og menighet i Halden.

KATOLSK ORIENTERING
— informasjonskurset i katolsk tros-
lære for ikke-katolikker fortsetter i
St. Dominikus kloster, Neberggaten
15, hver uke (onsdag kl. 18 og fredag
kl. 20). Den 25. og 27. oktober taler
pater *Ellert Dahl* om «Kirken, Guds
folk», og 1. og 3. november taler pater
Finn Thorn om «Dogme, skrift, tradi-
sjon».

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

Joh. Weydahl & Co

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
en gros

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

WISBECH
ARTIESELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TØYENGT. 2. Oslo

MALERMESTER

Otto Foerster

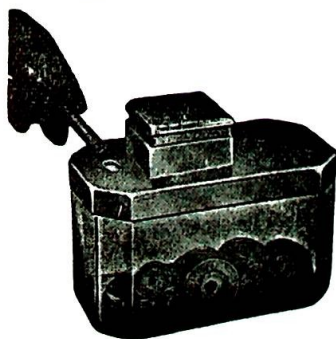
utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90

OBS: Bestiling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontingent o. l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo. Tlf. 20 72 48.

«DE UTSTØTTE»

Filmer fra siste krig synes vi at vi har hatt nok av — kan der lages noe mer severdig over dette forterskede tema? Ja — tsjekkerne kan! De går veien om menneskesinnet, slik blir de velkjente situasjoner nye og spennende. I dette tilfellet («De utstøtte» — *At zije Republika*) opplever vi krigens meningsløshet gjennom et barns sinn, en røvergutt på tolv år, hvis store bekymring, midt oppe i tyskernes militære sammenbrudd i Mähren mot krigens slutt, er at han er for liten for alderen. Kameratene plager og ertes ham og kaller ham «Knøttet», selv måler han seg mange ganger om dagen, på trær og uthusdører, mens han fører en riktig rampekrig med plageåndene. Hans lille krig går inn i den store krig — skal vi tro at den høyt begavede regissøren Karel Kachyna (som også laget den ypperlige «En vogn til Wien») og manusforfatteren Jan Prochacka har villet vise oss, at krigen er rampestreker i kjempe-

Zdenek Lstiburek
som lille Olin — «Knøttet».

format, i en verden hvor kampen er lov fra første stund?

Vesle Olin (*Zdenek Lstiburek*) har et fjes en ikke glemmer — det hele er sett gjennom hans øyne. Lek, revestreker, drøm og virkelig krig flyter sammen for hans fantasi, slik blir filmen en storartet påvisning av at de voksnes liv, særlig når de ter seg så sinnsvakt som under en krig, er en gåtefull verden for et barn. Han er bondesønn — i landsbyen venter de troppene, gjemmer bort grisene og maler «Tyfus» på porten, i håp om å slippe plyndring og elendighet. Alle meler sin egen kake og hevner seg rått på de utstøtte som gikk okkupantens ærend. Barnet ser — det lukkede, altfor tidlig alvorlige ansiktet er en eneste stum, forundret anklage. Hans krig foregår med sprettert og sykkel. Da han blir trukket inn i den virkelige krigen er der bare én ting som teller: Å bevare den hvite hesten som faren har bedt ham gjemme bort i skogen til stormen er over, og som alle hans lyseste fredsminner er knyttet til.

«De utstøtte» er en film som fotografen Jaromir Sofr har gitt en vemodig, slavisk ramme og poesi i fine eksteriører fra de mähriske skogenes endeløse alléer. Og den har fanget inn noe i barnets slett ikke så «lykkelige» verden som griper oss, fordi vi ikke ser det ofte, med tolvåringens eget, undrende blikk.

«TROLL KAN TEMMES»

Shakespeare — så skal man til å være alvorlig. Nei, nettopp ikke! Italieneren Franco Zeffirellis filmatisering av den saftige komedien om et troll av en brud

er blitt et overdådig morsomt filmverk — først og fremst takket være et heseblesende og opplagt samspill mellom Richard Burton og Elisabeth Taylor. Når Burton omsider — etter hvilke anstrengelser! — endelig har greid å «temme» den treske og vakre Katarina til en husmoderlig underdanighet som bare kan dukke opp i en naiv mannfolke-drøm, har vi vært hen over hustakene og på hesteryggen i pøsregn — jo her går det for seg. Paret Burton—Taylors skildring av et annet og dypt tragisk ekteskap (i «Hvem er redd for Virginia Woolf?») — tidligere anmeldt i «St. Olav») gir en merkelig bakgrunn. Her er ekteskapets mange sider, noen av dem håndfast uttrykt i ørefiker og susende kopper og kar, fremstilt blott til lyst. En film som morer hele tiden, og som kan gjøre den mest innbitte ungkar til overbevist kvinnesaks-mann!

brm.

Elizabeth Taylor
— meget nær kokepunktet.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., Helge Erik Solberg, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annoser: 10 dager før utg.dagen
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648